

Názov projektu: Sanácia environmentálnej záťaže v kameňolome Srdce

Žiadateľ: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**

Operačný program: **OP Životné prostredie, Prioritná os 4 - Odpadové hospodárstvo, 4.1 Odpadové hospodárstvo**

Kód výzvy: **OPZP-PO4-12-1**

Kód ITMS: **NFP24140110299**

Celkové výdavky projektu (EUR): **12 540 368,77**

Trvanie projektu: **01/2014 - 11/2015**

Cieľ projektu:

Cieľom projektu je eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie ľudí a životné prostredie prostredníctvom sanácie environmentálnej záťaže v kameňolome Srdce.

Východisková situácia

Environmentálne záťaže predstavujú dlhodobý závažný environmentálny problém SR. V minulosti vznikali najmä pri neodbornej manipulácii s nebezpečnými látkami, ktoré sa priamo alebo nepriamo dostávali do jednotlivých zložiek životného prostredia a dlhodobo ich kontaminovali. Od 1.1.2012 vstúpil do platnosti zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 5 ods. 5 uvedeného zákona bolo zastavené konanie o určení povinnej pre predmetné environmentálne záťaže. Podľa § 5 ods. 7 uvedeného zákona vláda SR rozhodla na návrh MŽP SR, že pre predmetnú environmentálnu záťaž je príslušným ministerstvom, ktoré má zabezpečiť vykonanie povinností povinnej osoby, MŽP SR (uznesenie vlády SR č. 150/2013 zo dňa 3. apríla 2013). Ciele projektu sú v súlade so strategickými plánovacími dokumentmi pre systematické odstraňovanie environmentálnych záťaží "Štátny program sanácie environmentálnych záťaží SR (2010 - 2015)" a „Vodný plán Slovenska“. Pre riešenie projektu bola v Bratislavskom kraji vybraná jedna vysoko prioritná lokalita určená na sanáciu environmentálnej záťaže, B4(001)/Bratislava - Devínska Nová Ves - kameňolom Srdce (SK/EZ/B4/147).

Úložisko gudrónov na lokalite Srdce sa nachádza v opustenom kameňolome na SZ svahu Devínskej Kobyly, v mestskej časti Bratislava – Devínska Nová Ves. Lokalita leží v CHKO Malé Karpaty. V súčasnosti je lokalita opustená a nie je využívaná na ďalšie ukladanie gudrónov. Pozemok je vo vlastníctve Slovenskej republiky, správcom je Obvodný úrad Bratislava. V blízkosti je záhradkárska osada a jeho okolie je využívané na rekreáciu.

Situácia po ukončení realizácie aktivít projektu

Realizáciou sanačných prác na predmetnej lokalite sa zabezpečí eliminácia kontaminácie horninového prostredia (na ploche cca 4 000 m²). Dôraz bude kladený na výber najvhodnejších metód pre sanáciu environmentálnej záťaže. Realizácia sanačných prác neohrozí stav životného prostredia. Pri ich realizácii bude kladený dôraz na kvalitu, komplexnosť a finančnú efektívnosť prác vo vzťahu k definovaným cieľom projektu. Po ukončení projektu sa významne zlepši kvalita života dotknutého obyvateľstva, stav jednotlivých zložiek životného prostredia, hlavne podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia a odstránia sa negatívne vplyvy na zdravotný stav okolitého obyvateľstva. Pozitívny vplyv bude mať realizácia projektu aj na okolité ekosystémy a biodiverzitu. V oblastiach s odstránenou kontamináciou sa vytvorí priestor na ďalšie využitie (napr. situovanie priemyselných, rekreačných, športových a iných aktivít).

Výsledky sanačných prác budú slúžiť ako podkladové informácie na vypracovanie návrhu posanačného monitoringu. MŽP SR zabezpečí systematické monitorovanie kvality podzemných vôd po ukončení sanácie. Posanačný monitoring vykonávaný po ukončení sanácie (dĺžka 5 rokov) bude slúžiť na preukázanie dosiahnutia sanačných limitov. Po ukončení sanačných prác budú dosiahnuté výsledky prezentované širokej verejnosti.

Spôsob realizácie projektu

Hlavný cieľ projektu: Vykonanie sanácie environmentálnej záťaže v kameňolome Srdce

Aktivita 1: Sanácia environmentálnej záťaže

Aktivita 2: Odborný geologický dohľad

Aktivita 3: Hodnotenie kvality priebehu a výstupov projektu

Aktivita 4: Verejné obstarávanie

Zdôvodnenie vhodnosti realizácie projektu

Projekt má regionálny charakter a je predkladaný v súlade s programom opatrení vyplývajúcich zo Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2010-2015) (ŠPS EZ) a Vodného plánu Slovenska. Spomedzi všetkých identifikovaných environmentálnych záťaží v ŠPS EZ sú na riešenie projektu navrhnuté dve lokality, ktoré sú odporúčané na prioritné riešenie viacerými rezortmi ústrednej štátnej správy. Projekt nadväzuje na projekt financovaný MŽP SR "Systematická identifikácia EZ SR" a projekt financovaný z KF "Regionálne štúdie hodnotenia dopadov EZ na ŽP pre vybrané kraje (regióny)". MŽP SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, je zodpovedná za manažment EZ v SR a je oprávneným žiadateľom v rámci výzvy z OP ŽP pre lokality v zodpovednosti MŽP SR na základe uznesenia vlády SR č. 150/2013. Kohézny fond je pre SR v súčasnosti jediným reálnym finančným zdrojom pre realizáciu predkladaného projektu, najmä z dôvodu jeho vysokej finančnej náročnosti a zložitého technického zabezpečenia.

Udržateľnosť výsledkov projektu

Výstupy projektu zabezpečia poslednej a dôležitej fázy systematického riešenia problematiky EZ – ich odstránenie. Dlhodobá udržateľnosť projektu bude zabezpečená prostredníctvom monitorovania sanovaných lokalít, ktorým sa potvrdí úspešnosť sanácie. Sanáciou environmentálnych záťaží sa naplnia krátkodobé ciele ŠPS EZ (2010 – 2015) a zvýši sa informovanosť odbornej a laickej verejnosti o dosiahnutých výsledkoch a ďalších možnostiach využitia sanovaných lokalít. Na základe uznesenia vlády SR č. 153/2010 k ŠPS EZ (2010 – 2015) MŽP SR zabezpečí systematické monitorovanie kvality podzemných vôd, čo bude predstavovať jeden z nástrojov udržateľnosti projektu po jeho ukončení. Sanované lokality budú predstavovať vhodnejšie miesta pre situovanie nových priemyselných alebo rekreačno-poznávacích aktivít v porovnaní s ďalšími zábermi poľnohospodárskej pôdy, a zvýši sa tiež atraktivnosť regiónu z hľadiska budúcich investičných zámerov.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu

**Programme co-funded
by the European Union**